

PIA

Amdo sasan'dak' pia. ce~r.e~

Cedak'em pia.e er.e – er.e

Per.a ko hijuk' amak' rak'te

Ra.ska. set.erako ona okte.

Amdom hoyen god.et' ce~r.e~

Dar.an kanam dare d.ar re.

Dula.r. gate ba.nuk'kotin'

Calak' me pia. am do a.tin'.

Dula.r. sanam rege in'ak'

Ban' bujha.ua ba.r.ic' bhage.

Ari ca.li manao abon

Rila. mala somaj tabon.

E pia. ... La.i me dha.rti manwa

Dula.r. mabon ne~hor jon'a.

Ra.ska. Do Jo Dareye Rohoyet' Kana (Tesar Porbo)

Ra.ska. do aema dare rohoe in' menet' kana. In' do aema jo dareko rohoe in' menet' kana. End.ekhan alan' t.hen aema joko hoyok'a. Alan'

do dak' oka khonlan' n'ama?" Ra_ska. ac'ak' puthi arho~e par_haokeda. Puthire olakan tahe~kana: Dak' do pe lekate n'am dar_eak'a. Mit' lekate dak' do ku~i khon n'am dar_eak'a. Dosar lekate dak' do nohor khon n'am dar_eak'a. Tesar lekate dak' do bijli reak' ku~i khon n'am dar_eak'a.

Ra_ska. do Sumie metadea, " Abo atore do ku~i khonge dak' bon n'ameda. Abo do nohor khon dak' ban'bo hatao dar_eak'a. Abo atore do nohor ba_nuk'a. Abo atore do bijli reak' ku~i ba_nuk'a. Abo do cet'bon cekaea?" Ra_ska. do ar ho~ puthiye par_haokeda.

Puthire olakan tahe~kana: Judi oka atore nohor ba_nuk' khan, end_ekhan ku~i khon dak' pe n'am dar_eak'a. Mit' lekan ku~i bijli reak' ku~i menak'a. Noa ku~i reak' dak' do bijli te od_okok' kana. Sarkar hotete bijli reak' ku~i benao ocoepe. Ape atore sarkar hotete bijli reak' ku~i benao ocoepe. Ra_ska.e menkeda, " Abo ato sorre nohor ba_nuk'a. Abo ato sarkar hotete bijli reak' ku~i bon benao ocoeya." Ona ia.te Ra_ska. do sarkari apis tey calaoena. Ra_ska. do a_pis ba_buye metadea, " Ale do bijli reak' ku~i ja_rur_ale kana." A_pis ba_bu doe menkeda, " Noa ku~i la_git' bijli ja_rur_a. Ape ato sorre bijli ba_nuk'a. D.her bochor tayom bijli ko a_guya. Bijli a_guire d.her bochor lagaok'a." Ra_ska. do sumie metadea, " A_pis ba_buye menet' kana. Noa ku~i la_git' bijli ja_rur_a. Ape ato phed_re do bijli ba_nuk'a. D.her bochor tayom bijli ko a_guya.

Ona ia.te a_d.i bochor dha_bic' abo do bijli reak' ku~i ban'bo n'am dar_eak'a. Abo do ku~i nitok' ja_rur_abon kana. " In' do dare rohoe in' menet' kana. In' do cet' in' cekaea?" Ra_ska. do ar ho~ puthiye par_haokeda. Puthire olakan tahe~kana: Judi bijli ba_nuk' khan, end_ekhan ku~i laeme. Judi nohor ba_nuk' khan, ku~i laeme. Ra_ska. doe menkeda, " In' do ku~i in' laya. Ku~i la ocoe la_git' in' t_hen paesa menak'a." Ra_ska. do ku~ie lakeda. End_ekhan baganre jo dare ko la_git' aema dak' dak' hoena. Uni do sarkari a_pis t_hen khon ka_t.ic' dareye a_gukeda. Uni do pa_pita reak' mo~r.e gel ka_t.ic' dareye a_gukeda. Uni do ul reak' mo~r.e gel ka_t.ic' dareye a_gukeda. Uni do amsopori reak' mo~r.e gel ka_t.ic' dareye a_gukeda. Uni do bar moka osar ar bar moka kha_ndri ghad_lak'e lakeda.

Uni do ghad lak're sea akan khote up'keda. Uni do pa.pita reak' mo~r.e gel ka.t.ic' dareye rohoekeda. Uni do ul reak' mo~r.e gel ka.t.ic' dareye rohoekeda. Uni do mo~r.e gel amsopori dareye rohoekeda. Ra.ska.wak' bagan do a.d.i mon'j hoena. Ra.ska.wak' baganre a.d.i mon'j jo dare ko hoena. Ra.ska. ad.epaseren hor.ko menkeda, " Ra.ska.wak' bagan do a.d.i mon'ja. Ra.ska.wak' baganre aema amsopori, ul ar pa.pita dare ko menak'a. Ra.ska. do a.d.i husia.r hor. kanae. Ra.ska. t.hen do aema paesa menak'a. Ra.ska. t.hen do mon'j ku~i menak'a. Ra.ska. doe par.hao dar.eak'a.

Ra.ska. do husia.r hor. kanae." Ad.epaseren hor.ko do Ra.ska. ko metadea, Ra.ska. do ale bagan lagao cet' aleme. Ale do dare rohoe cet' aleme. Ale do, ul ar pa.pita dare ko rohoe cet' aleme."

Ra.ska. doe menkeda, " In' do ape bagan lagao in' cet'apea. In' do ape par.haok' in' cet'apea. Par.hao lekhan ape ho~ pe husia.rok'a.

Ohogen' Let.ec'lea

Ohogen' let.ec'lea,

Cak' onka dom ror.et'a

Hor.ko dar.eak'gea

Cak' am bam dar.eak'a?

Let.ejre ho~ ban're ho~,

Kurumut.uime arho~,

Mit' dhaore ban're ho~

Let.ejam sae dhaore tho!

Ohogen' let.ec'lea,
Onka bam ror. bar.aea;
Asket lelha gidra.ge,
Ba.nuk'taea cet' dhejge.
In' don' n'elet'me kana,
Onkan gidra.m ban' kana;
Cedak' adom monea,
Ohogen' let.ec'lea.
Dak'tem bololen na.~hi
Paerak' cedam hako sik,
Mit' bar dhao gurlen na.~hi!
Tak'r.am cedam hor. sik,
Khat.aolen bam cat.aoa?
Casle na.~him arjaoa.
Ma tobe nit moneme
Alom hapek' dhura.uk'me.

Ra . ska . Do Mon ' j Bagane

Lagaokeda (Dosar Porbo)

Dak' kedae, A.d.i a~t.e dak' keda. Tinrey dak' keda unre Ra.ska. do ita ko baganrey erkeda. Dak' ia.te uniak' cas do haraentaea. Ra.ska. do bagan babotre puthiye par.haokeda. Puthire olakan tahe~kana:

Lembo ar papita bhage jo kana. Am do lembo ar papita reak' ga.chi sarkari bagan khonem hatao dar.eak'a. Sumie menkeda, " Alan' do lembo ar papita ja.rir.alan' kana. Alan' do dak'lere lembo ar papitalan' rohoea. Alan' do apnarak' baganre lembo ar papitalan' rohoea. Am do sarkari godam khon lembo ar papita a.guime." Ra.ska. do sarkari baganteye calaoena. Ra.ska. do baganren ba.buye metadea, " In' do mit't.en lembo ar pea papita reak' gachi ja.rur.a.n' kana. In' do dak' lekhan lembo ar papita rohoe in' menet' kana."

Ra.ska. do sarkari bagan khon lembo ar papita reak' ga.chie kirin' a.gukeda. Sumie menkeda, " In' do or.ak' phed.re lembo reak' daren' rohoea." Ra.ska. do ar ho~ puthiye par.haokeda. Puthire ol akan tahe~kana:

Lembo reak' dare or.ak' phed.re rohoeme. Or.ak' reak' ma.ila. dak' lembo darere dulme. Lembo dare la.git' do ma.ila. dak' a.d.i bhagea. Bar moka osar ar bar moka kha.ndri ghad.lak' laeme. Joto dare la.git' bar moka kha.ndri ar bar moka osar ghad.lak' besa. Jote dare la.git' bar moka kha.ndri ar bar moka osar ghad.lak' benaome. Noako ghad.lak're sea akan khot ar hasa ubme. Ghad.lak're dare rohoeme. Ona ia.te Ra.ska. do bar moka osar ar bar moka kha.ndri ghad.lak'e lakeda. Uni do or.ak' sorre ghad.lak'e benaokeda. Uni do ghad.lak're sea akan khot ar hasae up'keda. Uni do ghad.lak're lembo reak' dareye rohoekeda. Uni do lembo darere ma.ila. dak'e dulkeda. Uniye menkeda, " Or.ak' reak' ma.ila. dak'te noa lembo dare harak'a."

Uni do pea papita dare ho~e rohoekeda. Uni do pea ghad.lak'e lakeda. Noako ghad.lak' do bar moka osar ar bar moka kha.ndri tahe~kana. Uni do ghad.lak're sea akan khot ar hasae up'keda. Ona tayom uni do dareye rohoekeda. Uni do darere ma.ila. dak'e dulkeda. Uni do papita darere or.ak' reak' ma.ila. dak'e dulada. Ona do haraena. Dak'te papita dare

do a.d.i haraena. Ra.ska.wak' baganre mon'j lembo ar papita tahe~kana. Ra.ska. ar Sumi do a.d.i d.her papita ar d.her lembokin jomkeda. Ad.epaseren hor.ko Ra.ska.wak' mon'j bagan ko n'elkeda. Ad.epaseren hor.ko lembo ar papita reak' dare ko n'elkeda. Ad.epaseren hor.ko menkeda,

Ra.ska.wak' bagan do a.d.i mon'ja.

Uniak' lembo dare do a.d.i mon'ja.

Uniak' papita dare do a.d.i mon'ja.

Uniak' bagan do mon'jgea.

Ra.ska. doe husia.r gea.

Uni doe par.hao dar.eak' kana.

Par.haute uni do mon'j kathae cet'keda. Abo ho~ bon par.haok'a. Abo ho~ husia.r hor.bon hoyok'a.

Source: Husia.r Ra.ska., tesar puthi

Ra.ska. Do Bagane Lagaoeda (Pa.hil porbo)

Ra.ska. do ato re husia.r hor.e tahe~kana. Uni do puthikoe par.haoet' tahe~kana. Uni do ad.epase ren hor.ko aema kathae cet' at'koa. Unie n'el keda atore d.her utu jinisko ba.nuk'a. Ra.ska.e menkeda, " Nitok' ale t.hen kom ga.i menak'koa. Nitok' ale do aleren ga.i le gupiet'ko kana. Nitok' ad.epase ren hor.ko t.hen ho~ kom ga.i menak'koa. Nitok' onko do ga.iko gupiet'ko kana. Nitok' ale ren ga.iko do cas bako joma. Nitok' ale ren ga.iko do utu jinis bako joma". Sumie menkeda, "

Puthire ol akana aema utu jinis ban' bon lagaoa. End.ekhan abo do aema utu jinis ban' bon kirin' dar.eak' kana. Abo do apnarak' bagan bon lagaoa. Abo do apnarak' bagan bon lagaoa. Abo do utu jinis bon lagaoa".

Ra.ska. do bagan babote par.hao keda. Puthire olakan tahe~kana: Apnarak' bagan lagaome. Bagan ber.hae mat'me et.edme. Et.et' akat' bagan do janwar bako jom dar.eak'a. Et.et' akat' bagwan ad.epase hor.ren janwar bako jom dar.eak'a. Ona ia.te Ra.ska. do bagan ber.hae teye et.et' keda. Ona ia.te Ra.ska. do bagan ber.hae te mat'teye et.et' keda. Ra.ska. do arho~ puthiye par.hao keda. Puthire olakan tahe~kana:

Bagwanre sea akan khot lagaome.

End.ekhan ha.sa do bes khotok'a.

Utu jinisko la.git' do khotak' ot ja.rur.ok'a. Sarkari godam khon bhage ita. kirin'me. Palon ar.ak' do a.d.i bhage ar.ak' kana. Mithi do a.d.i bhage ar.ak' kana. Ben'gar. do a.d.i bhage utu jinis kana. Hotot' ho~ a.d.i bhage utu jinis kana. Peaj do a.d.i bhageak' kana. Kur.ca. ben'gar. a.d.i bhagea. Ra.ska.e menkeda,

" In' do palon ar.ak' reak' ita.n' kirin'a.

In' do dha.nia. reak' ita.n' kirin'a.

In' do mithi reak' ita.n' kirin'a.

In' do ben'gar. ita.n' kirin'a.

In' do hotot' ita.n' kirin'a.

In' do peaj ita.n' kirin'a.

In' do kur.ca. ben'gar. ita.n' kirin'a."

Sumie menkeda, " Alan' do palon, dha.nia. ar mithilan' rohoya. Alan' do kur.ca. ben'gar. ho~ lan' rohoya. Alan' do ben'gar., hotot' ar peajlan' rohoya". Puthire noa ho~ olakan tahe~kana:

Sarkari godam khon ita. kirin' me. Ita. beste n'elme. Ita. do botolre dohoeme. Ra.ska. do botole kirin' keda. Ra.ska. do a.d.i mon'j botole kirin' keda. Ra.ska. do ita. botolreya dohokeda. Bar cando tayom Ra.ska. do botolreya doho akat' ita.i erkeda. Ra.ska. do baganre ben'gar., hotot' ar peaj ita.i erkeda. Ra.ska. do baganre palon, dha.nia. ar mithi reak' ita.i erkeda. Ra.ska. do baganre kur.ca. ben'gar. ita.i erkeda. Ra.ska. do baganre palon, dha.nia. mithi ben'gar., hotot', pea jar kur.ca. ben'gar.e erleda. Ra.ska. ren ad.epase hor.doe menkeda, " Am do bagan ber.haete cedak' em et.et' keda". Ra.ska.e menkeda, " In' do bhage utu jinis rohoe in' menet' kana kana". Ad.epase ren hor.e menkeda,

"Ra.ska. am do a.d.i husia.r hor. kanam. Am do a.d.i mon'j baganem lagaokeda. Am do bagan ber.haetem et.et' keda. Am do a.d.i mon'j jinis cask edam. In' ho~ baganin' lagaoa. In' ho~ bagan ber.haeten' et.eda. In' ho~ mon'j utu jinis in' rohoya.

Source: Husia.r Ra.ska., Tesar Puthi

Ekot .

Pukhri jalapuri gad.ako eman dak'

Ka.t.ic' t.hop midok'te a.tu jarwak'

Mimit' got.ec' akhorkoge jor.aole khan,

Hajar hajar puthiko cet' ban' benaok' kan!

Mimit' got.ec' ita.ko gathao mit'kate

Hapr.ak' hapr.ak' dolan ho~ benaok' kajakte;

Suta.m lekan sobot' son d.herae pa~ktege

Mot.a mot.a barahi a.d.i ket.ec'ge.

Manwa hor.mo jan' jel ma~ya~m ar sirkote

Mut.ha.n akana onako mit' akante.

Uc' pha.nt.illenre oka eskar bam dhej,

Gel hor. ekot.ok'te do algatem let.ej.

E gidra.ko! Mit' monok' de kurumut.uipe,

Ekot. mon ha.rjon' la.git' mage jhu~kok'pe.

Meskoc'

Meskoc'

Buddhi reak' bida.u:

Or.ak're aema gidra. ko ko hec' jarwa akana. Mama do_ onko gidra.koak' buddhiye bid.a.uet' takoa.

Mama: Kombr.o babotre mit't.en mon'j udahoron ja~ha~e pe la.i dar.eak'a?

Jitu: In' la.i dar.eak'a mama.

Mama: Ma se_ to_be usa.ra la.ime.

Jitu: "Kombr.o ko da.r. lekhan buddhi d.herok'a". Metak'me nijak' buddhi d.her ocoe la.git' ja~ha~tin rege kombr.o da.r. ocoae hoyok'a.

Sa .ri Ror .oic´ Washin´t .on Gidra .

Jorj Washin´t .on n´utuman turui serma umer ren mit´t .en hud .in´ gidra .i tahe~kana. Apat do Jorj a .d .iye dula .r .ede kan tahe~kana, ar uniak´ janam dinre rs .ska .k´ la .git´ mit´t .en hopon t .en´goc´e emadea. Jorj do onae n´amket´te a .d .iye ra .ska .yena. Enhilok´ do skulre ho~ mit´ talao t .en´goc´rege mon tahe~kantaea. Skul chut .i torage uni do ria .k´ ria .k´ or .ak´teye n´ir hec´ena, ar ac´ak´ hopon t .en´goc´ sap´ rakap´ kateye menwana, “A .d .i laser ar jhak jhak mo~n´j t .en´goc´tin´! Noate do ja~ha~nak´gen´ mone onage magok´a. Acha, enho~ ja~ha~nak´ren´ bid .a .u legaletin´ge.” Khange uni hud .in´ kor .a do bagwanteye da .r . idiket´a. Ond .e uni do mit´t .ec´ mo~n´j hopon dareye n´el n´amket´a. Ar ona t .en´goc´te ona reak´ baklak´ mak´ chad .aoe nandhaoena. Uni do bae hudislet´a, nonkate do daren´ ba .r .ic´et´a. Ar ac´ak´ sana leka ja~ha~tina .k´ cot . ha .bic´e da .reat´, ber .haeteak´ baklak´ doe mak´ chad .aoket´a. Ar a .d .i a~t .e ra .ska .yena or .ak´teye rua .r . calaoena.

Man´jan bar .ayenako. Man´jan bar .ayen tayomge apattet´ do bagwante da~r .a~ bar .aye calaoena. Ar Jorj ho~ uniye pan´ja idikedea. Jorj okat .ak´ dare reak´ baklak´e mak´ chad .aolet´ ona dareye n´el n´amket´ khan beba .r .ic´e edreyena. Ar a .d .i garteye men got´ket´a. “Okoe noa dare nonka akat´a? Noa an´jomkate Jorj do a .d .i a~t .e botorena ar thar tharaok´e ehopena. Apat do Jorje kulikedea, “ Henda bet .a! Bad .aeam, okoe noa doe nonka akat´a?” Jorj doe menket´a. “ In´ge baba, in´ak´ nawa t .en´goc´ten´ nonka akat´a.”

Apat do Jorj cet´e cekakedea? Am do cet´em hudislet´a? Cet´ uni do ac´ren hopone sa .ja .ikedea? Ban´, uni do ac´ren hopone heokedea. Are cok´adea, are metadea, “ E bet .a in´ do a .d .in´ ra .ska .k´ kana, am do sa .riak´em ror . akat´a. Mit´t .en er .e katha ror .lere tina .k´in´ bhabnak´ok´a, bebak dare goc´ cabalenre ho~ una .k´ do ohon´ bhabnalena.” Jorj doe se~r .a~yena, ar dilga .ria . ar a .d .i boge gunan hor .e hoyena. Ar jotoko t .hen pa .tia .r hor .e hoyena. Uni do ac´ak´ disom metak´me Amerikare la .r .ha .i pha .dkoren Subedar ar mukhia .i bahalena. Uni rean´ ror . akana, ban´ma uni do la .r .ha .ire soroic´ ar

et.ak'ko tuluc' sulukok're pa.hilic'e tahe~kana.

Meskoc'

Meskoc'

Dactor khon sa.n'gin' re tahe~n reak' upa.i:

Gidra.: Baba, dina.m din mit't.en kate apple jo_m lekhan
Dactor t.hen ban' calak' hoyok'a?

Baba: He~, ban' calak' hoyok'a.

Gidra.: To_be den se_ mit't.en apple ema.n'me.

Baba: Am ma apple jo_jo_m ge bam reben! Tehen' do_m
cekayena? Ac'kage apple jomem menet je?

Gidra.: Dactor ak' ga.d.i reak' janlan' ra.put' akada to_!

Huḷa_s Landa

Ce~r.e~ leka tina.k'lan' ud.a.uk'

Serma ud.a.u ud.a.uten' lan'gayena.

Den thor.a sa~he~t' dula.r.

Oka jha.l khon dula.r. tetan' in'ma.

E! amma bahan landa me~t'tam

Kor.am bar.ge re rohoe kedam aema abad.

A.d.i jha.l khon ho~ amma esel sapha

Amak' mayam tema

Ba.i ba.iten' eset'en

Hor.mo – mayam – sa~he~t' loloen.

Ka.r.un' n'utre, seton' talare

Enec' jok' kan kukmu bhabnako

Oko – cukute bana hor.ak'ge.

Et.ak' koak' t.opok' dula.r. leka do

Ar ban' hand.e – nond.e jin'gi juri.

Alan.ak' hula.s landa sirijanok' leka

Tol tearok' sona bando na.r.i.